

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ТА
БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2015 року)

Суми
Сумський державний університет
2015

ДО ПИТАНЬ РЕФОРМУВАННЯ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Рагуліна Ю. М.

Юридичний факультет, Сумський державний університет

Дашутін І. В.

к.ю.н., заступник голови Сумського районного суду Сумської області

На порядку денному сьогодні реформи. Саме вони, за численними заявами представників української влади, є пріоритетними напрямками розвитку вітчизняної суспільно-правової дійсності. Таке реформування дозволить вийти на новий рівень розвитку та зробити рішучі кроки на шляху до стандартів Європейського Союзу. І важливу роль у контексті такого реформування мають саме зміни в системі органів юстиції.

Органи юстиції – це система органів виконавчої влади, які підпорядковані Міністерству юстиції України [4, с. 465].

На сьогодні історія української юстиції налічує уже 97 років з дня її утворення. За час свого існування вона пройшла шлях від Генерального секретарства судових справ в 20-тих роках минулого століття до народного комісаріату юстиції в радянські часи та Міністерства юстиції України в пострадянські.

Зараз Міністерство юстиції України входить до системи державного управління і є одним із інститутів органів виконавчої влади. У непростий для країни час Міністерство юстиції спрямовує свої зусилля на забезпечення реалізації державної правової політики, захисту прав і законних інтересів держави та громадян, на підтримку вдосконалення законодавства. Здійснення політичних, економічних, адміністративно-управлінських реформ закономірним чином зумовили потребу й у кардинальних змінах в діяльності Міністерства юстиції, розширення його повноважень і покладення на нього нових функцій, здійснення суттєвих перетворень в його структурі [3, с. 101].

Тож Міністерство юстиції починає масштабне реформування. Зокрема, відповідно до рішення Кабінету Міністрів України було ліквідовано Державну виконавчу та Державну реєстраційну служби. Працівників та керівників органів юстиції очікує скорочення та процедура переоцінки ефективності їх діяльності [1].

В ході селекторної наради, що проходила 25 січня 2015 року, Міністр юстиції Павло Петренко зазначив, що спільно з грузинськими колегами та місцевими експертами розроблена поетапна чітка реформа органів юстиції, яку підтримав уряд України. Таким чином, внаслідок ліквідації Державної реєстраційної служби України та Державної виконавчої служби України відбулося значне скорочення центрального апарату Міністерства юстиції та територіальних органів на 20% та 10% відповідно.

Павло Дмитрович також зазначив, що наразі основними проблемами міністерства є відсутність належної мотивації у працівників, високий рівень бюрократизованості, побутова корупція на місцях, неефективна структура головних управлінь, а також надлишкова кількість управлінського апарату. Міністр зауважив, що зараз на кожних 9 співробітників 1 керівник, чого в новій структурі не буде.

Планується, що структурні зміни торкнуться і керівництва головних управлінь юстиції. Після ліквідації Державної виконавчої служби та Державної реєстраційної служби керівник управління юстиції отримає двох заступників, які й відповідатимуть за напрямками вище зазначених служб.

Скорочення кількості працівників органів юстиції вивільнить фінансовий ресурс в розмірі 60 мільйонів гривень, який планується бути направленим на збільшення заробітних плат співробітників, що ймовірно збільшить рівень їх мотивації та зменшить бажання бути учасником побутової корупції.

Кожен працівник отримає можливість перейти до нової структури, однак лише за умови його ефективності в рамках нової системи.

Питаннями нової кадрової політики опікуватиметься Кадрова комісія, яку очолить заступник міністра юстиції Гія Гецадзе. Також при Міністерстві юстиції буде створений Моніторинговий центр. Протягом реорганізації, яка як очікується триватиме близько 4-5 місяців, Центр надаватиме оцінку якості надання послуг органами юстиції через прозору систему - опитування громадян.

Павло Петренко анонсував запровадження інституту винагороди для державних реєстраторів та поновлення цього інституту для державних виконавців: «У державних виконавців такий інститут вже існував. Ми його повертаємо і плануємо, що він запрацює з березня. Відповідні проекти рішень Уряду нами вже підготовлені. Аналогічна ситуація з системою реєстраційних служб, які увійдуть в систему органів юстиції. Так само парламент прийняв нашу ініціативу щодо введення системи винагороди реєстраторів за надання публічних послуг. Зараз відповідні проекти актів Уряду готуються».

При цьому, в реєстраційній сфері будуть запроваджені збільшення оплати реєстраторам, які надають якісні послуги та приносять більше коштів до держбюджету. Іншим напрямом реформування цієї сфери протягом 2015 року стане передача частини функцій реєстраційної служби місцевим органам влади.

Також планується значне посилення санкцій відносно фактів корупції. «Хочу всіх попередити: якщо на місцях – в областях, в районних управліннях юстиції – фіксуватимуться факти корупції чи факти вимагання хабарів, то це свідчить про те, що на рівні району керівник того чи іншого підрозділу, де цей факт було виявлено, погано працює. І цьому керівнику і тій особі, яку зафіксували на корупційному злочині, не буде місця в новій системі органів юстиції. Це спільна відповідальність як керівників, так і рядових співробітників», - наголосив очільник Міністерства юстиції.

За словами Павла Петренка, оптимізація структури Міністерства юстиції може стати соціальним ліфтом для чесних та фахових співробітників відомства: «Переведення керівників та співробітників управлінь юстиції, де є вакансії на сьогоднішній день, відбуватиметься через конкурс. Рішення буде приймати конкурсна комісія, яка складатиметься як зі співробітників Міністерства юстиції, так і з представників міжнародних організацій. Тому всі, хто працює в системі, в тому числі і на нижчих посадах, мають можливість спробувати себе і номінуватися на керівні посади в тому чи іншому обласному управлінні юстиції» [2].

Передбачається створення відкритого реєстру боржників, до якого матимуть доступ інші органи влади, банківські установи, а також фізичні і юридичні особи. Функцією цього реєстру буде не лише можливість отримувати інформацію щодо боржника іншими органами, фізичними та юридичними особами, а також стимулювання боржника до виконання рішення. З метою систематизації інформації

щодо конфіскованого та арештованого майна і отримання достовірної та оперативної інформації Концепцією передбачається запровадження електронного обліку такого майна. До всього вище зазначено, варто приєднати плани зі створення авторизованих офісів, за допомогою яких стягувачу буде надана змога направляти виконавчі документи для виконання в електронному вигляді з використанням електронного цифрового підпису та запровадження електронної взаємодії із судами та іншими органами, шляхом автоматичного направлення виконавчого документа до єдиної бази виконавчих документів для виконання.

Реформування органів юстиції, розпочате із центрального апарату, отримає належне продовження і на місцевому рівні. Так, 10 лютого 2015 року Міністерство юстиції оголосило відкритий конкурс на зайняття вакантних посад у територіальних органах юстиції. Конкурс оголошено за підсумками кадрового тестування та співбесід, що його Мін'юст провів 6 лютого 2015 року спільно, за результатами якого із 85 керівників органів юстиції вищої ланки 47 вимушені будуть покинути свої посади. Саме таку інформацію озвучила на брифінгу перший заступник міністра юстиції Н. Севостьянова.

До того ж, за її словами, вимоги до претендентів зведені до двох основних вимог: вища юридична освіта та 5 років професійного стажу. До того ж, під час подання своєї кандидатури на конкурс кандидатам пропонують заповнити заяву, анкету, особову картку та декларація про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру за минулий рік.

Визначатиметься із кваліфікаційною приналежністю до роботи в органах юстиції голова кадрової комісії Гія Гецадзе. Після проходження тестування відбуватиметься співбесіда із кадровою комісією, в межах якої кандидат повинен буде окреслити своє бачення реформ на тому напрямі, який він планує очолити.

«Ми хочемо подолати корупцію, зокрема побутову корупцію низького рівня. Змінюється час, змінюються умови роботи, тому ласкаво просимо в команду реформ», - наголосила перший заступник міністра юстиції [5, с. 3].

Павло Петренко стверджує, що реформування підконтрольного йому Міністерства буде завершено за два роки. На даний момент уже розпочато конкурсний відбір на заміщення вакантних посад. Тож процес триває. Залишається лише сподіватися на його результативність [6].

У роботі Міністерства юстиції поруч з успіхами і досягненнями завжди були й певні недоліки та труднощі, але зараз ведеться клопітка робота над їх виправленням та унеможливленням у подальшому.

Головним завданням на даному етапі є максимальне наближення правового становища незалежної України до рівня розвинених європейських держав. Сьогодні створюються всі необхідні умови для залучення до роботи в органах публічної влади молодих спеціалістів, що безсумнівно є досить позитивним аспектом. Тож у нас є всі шанси створити дійсно нову систему влади в Україні, в якій Міністерство юстиції посідатиме своє чільне місце.

Тож революція вітчизняної юстиції на сьогоднішній момент в Україні є нічим іншим як «рятувальним жилетом» в сфері корупції, сукупності різних формальностей та декларативних законодавчих норм, а також відсутності належного фінансово-матеріального забезпечення системи. І тому своєчасність такої реформи актуальна як ніколи. Водночас правильність та коректність її проведення значно спростить роботу державного апарату [5, с. 3].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/>
2. Офіційний веб-сайт міністерства юстиції України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua/>
3. Історичний шлях становлення української юстиції та сумського міського управління юстиції. – 2014. - № 2. – с. 101-108
4. Бурбика М.М., Куліш А.М., Шапіро В.С. Судові та правоохоронні органи України : підруч. / М. М. Бурбика, А. М. Куліш, В. С. Шапіро. — Х. : ТОВ «Діса плюс», 2013. – 703 с.
5. «Революція в юстиції» Юридична газета. - 2015. – с. 3-5
6. Веб-сайт телевізійних новин [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://espreso.tv/news/>